

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาถึงปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารมีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross – Sectional Descriptive Research) ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In– Depth Interview) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารและกระบวนการบริหารมีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ นักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 248 แห่ง ใน 26 อำเภอ ของจังหวัดขอนแก่น รวมทั้งหมดจำนวน 248 คน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น, 2552)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 2 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างคือ นักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.2.1.1 ทำการสำรวจนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 248 คน แล้วมาจัดเรียงลำดับอำเภอและรายชื่อต่อเนื่องกันไป

2.2.1.2 การคำนวณขนาดตัวอย่าง ได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นของโคเฮน (Cohen, 1988) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{\lambda(1 - R^2_{Y.X_1, X_2 \dots X_{15}})}{R^2_{Y.X_1, X_2 \dots X_{15}}}$$

กำหนดให้

n	=	จำนวนขนาดตัวอย่าง
λ	=	The Function of Effective Size
$R^2_{Y.X_1, X_2 \dots X_{15}}$	=	ค่ากำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยคพหุ
ค่า λ	=	ได้จากการเปิดตารางโคเฮน (Cohen, 1988) ดังตารางที่ 3 โดยต้องทราบค่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
α	=	ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05
$(1 - \beta)$	=	Power of test
u	=	จำนวนตัวแปรอิสระ
v	=	Degrees of freedom of the Denominator of F Ratio = n-u-1

การหาค่า (โดยกำหนดให้ $(\alpha = 0.05)$)

Power of test	=	90 %
u	=	15 ตัวแปร
v กำหนดให้	=	20, 60, 120, ∞

การหาค่า λ (ในสูตรของโคเฮน)

U	V	λ
15	20	39.8
	60	28.7
	120	26.1
	....	23.6

($\alpha = 0.05$, Power of test 90%)

ในการคำนวณขนาดตัวอย่างกำหนดให้ค่า $R^2 Y, X_1, X_2 \dots X_{15}$ ได้จากงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานเภสัชกรในโรงพยาบาลชุมชน เขตการสาธารณสุข 6 (ศศิวิมล ทองพั้ว, 2548) ซึ่งได้ค่า $R^2 = 0.327$ แล้วคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากสูตรแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{\lambda(1 - R^2 Y, X_1, X_2 \dots X_{15})}{R^2 Y, X_1, X_2 \dots X_{15}} \\ &= \frac{39.8 (1 - 0.327)}{0.327} \\ &= 81.91 \\ n &\approx 82 \end{aligned}$$

ผลจากการคำนวณตัวอย่างพบว่าจำนวน n ที่มากที่สุดเท่ากับ 82 คน

ในกรณีที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าขนาดตัวอย่างมีขนาดเล็กนั้นคือ 82 ตัวอย่าง การเพิ่มตัวแปรต้นเข้าไปในตัวแบบจะทำให้ค่า R^2 ที่ได้มีค่าเปลี่ยนแปลงเกินจริง ดังนั้นจึงมีการปรับค่า R^2 ให้เล็กลง (Shrinkage) โดยนำขนาดตัวอย่างและจำนวนตัวแปรอิสระมาใช้คำนวณในการปรับค่า R^2 ค่า R^2 ที่ปรับแล้วเรียกว่า adjusted R^2 ดังนั้น เมื่อตัวอย่างมีขนาดเล็กการเพิ่มตัวแปรอิสระ ค่า R^2 จะถูกปรับลดลงมาก ในกรณีที่ตัวอย่างใหญ่พอ ๆ กับจำนวนตัวแปรอิสระในตัวแบบ ค่า adjusted R^2 และ R^2 จะต่างกันน้อยมาก ในการตัดสินใจว่าควรเพิ่มตัวแปรต้นเข้าไปในตัวแบบจึงนิยมพิจารณาการเปลี่ยนค่า adjusted R^2 ของตัวแบบ ในทางทฤษฎีตัวแปรที่มีกรอบทฤษฎีหรือผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามควรถูกเลือกเข้าไปในตัวแบบ แต่ในการสร้างตัวแบบด้วยข้อมูลตัวอย่างที่เล็กเกินไปอาจไม่พบตัวแปรดังกล่าวในตัวแบบ และถ้ามีการทำซ้ำด้วยข้อมูลชุดใหม่จากตัวอย่างขนาดเล็กอาจได้ตัวแบบที่มีตัวแปรต่างกันและมีค่า R^2 ต่างกันด้วย ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างตัวแบบจึงมีความสำคัญ Nunnally and Bernstein ให้คำแนะนำว่าอย่างน้อยควรมีขนาดตัวอย่าง 10 ตัวอย่างต่อตัวแปรอิสระ 1 ตัวและถ้าจะให้ได้ตัวแบบที่ค่อนข้างอึดตัว โดยเมื่อทำซ้ำตัวแปรที่อยู่ในตัวแบบยังคงเป็นตัวเดิมควรมีขนาดตัวอย่าง 50 ตัวอย่างต่อตัวแปร 1 ตัว (Nunnally and Bernstein (1994) อ้างถึงในอรุณ จิระวัฒน์กุล, 2548) ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค่าตัวแปรอิสระจำนวนทั้งสิ้น 15 ตัวแปรและใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างจากขนาดตัวอย่าง 10 ตัวอย่างต่อตัวแปรอิสระ 1 ตัว (Nunnally and Bernstein (1994) อ้างถึงใน อรุณ จิระวัฒน์กุล, 2548) และได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 150 ตัวอย่าง

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – Depth Interview)

เลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) จากบุคคลที่สามารถให้คำตอบเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารมีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น (Key informants) ประมาณ 10 คน โดยเลือกจาก ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มงานพัฒนาบุคลากรและพัฒนาคุณภาพบริการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 คน สาธารณสุขอำเภอ โชนลละ 1 คน รวม 4 คน และนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน โชนลละ 1 คน รวม 4 คน ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามจำนวน 150 คน และกลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประมาณ 10 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง

3.1 การสุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) มีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1.1 นำรายชื่อนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นทั้งหมดจำนวน 248 คน มาเรียงลำดับตามรายชื่ออำเภอ และตามรายชื่อศูนย์สุขภาพชุมชน ตามรหัสงานข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น

3.1.2 หาช่วงระยะห่างของการเลือกตัวอย่าง โดยใช้สูตร $I = N/n$ (วินัส พิษวนิชย์ และคณะ, 2547)

โดย

I	คือ	ช่วงห่างของการสุ่ม
N	คือ	จำนวนประชากรทั้งหมด
n	คือ	จำนวนขนาดตัวอย่าง

$$\text{แทนค่า } I = 248/150$$

$$I = 1.65$$

$$I = 2$$

3.1.3 จากการคำนวณได้ช่วงระยะห่างของตัวอย่าง เท่ากับ 2 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยจัดเรียงรายชื่อนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนในจังหวัดขอนแก่นทั้งหมด จำนวน 248 คน มาเรียงลำดับตามรายชื่ออำเภอ และตามรายชื่อศูนย์สุขภาพชุมชน สุ่มอย่างง่ายเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้นของตัวอย่างแรก ได้ตำแหน่งที่ 2 เมื่อได้ตำแหน่งเริ่มต้นแล้ว จากนั้นเลือกตัวอย่างในลำดับถัดไป $(3, 6, 9...I_n + 2)$ รอบที่หนึ่งสุ่มเลือกขนาดตัวอย่างได้ครบ จำนวน 74 คน

ในการสุ่มครั้งที่หนึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 74 คนซึ่งยังไม่ครบ 150 คนแสดงว่า
ยังขาดอีก 76 คน ผู้วิจัยจึงสุ่มขนาดตัวอย่างใหม่รอบที่สองจากประชากร 174 คน เพื่อสุ่มหาขนาด
ตัวอย่างอีก 50 คนที่เหลือ แล้วคำนวณได้ช่วงระยะห่างของตัวอย่างเท่ากับ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } I &= 174/76 \\ I &= 2.29 \\ I &= 2 \end{aligned}$$

นำประชากรที่เหลือ มาจัดเรียงรายชื่อ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ
ชุมชนจังหวัดขอนแก่นทั้งหมด จำนวน 174 คน สุ่มอย่างง่ายเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้นของตัวอย่าง
แรก ได้ตำแหน่งที่ 2 เมื่อได้ตำแหน่งเริ่มต้นแล้วจากนั้นเลือกตัวอย่างในลำดับถัดไป (3, 6, 9... I_n+2)
รอบที่สองได้กลุ่มตัวอย่าง 52 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองรอบ จำนวน 128 คน

ในการสุ่มครั้งที่สองได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน ซึ่งไม่ยังครบ 150 คน แสดงว่า
ยังขาดอีก 14 คน ผู้วิจัยจึงสุ่มขนาดตัวอย่างใหม่รอบที่สามจากประชากร 122 คน เพื่อสุ่มหาขนาด
ตัวอย่างอีก 22 คนที่เหลือ แล้วคำนวณได้ช่วงระยะห่างของตัวอย่างเท่ากับ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } I &= 122/14 \\ I &= 8.71 \\ I &= 8 \end{aligned}$$

นำประชากรที่เหลือ มาจัดเรียงรายชื่อ นักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพ
ชุมชนจังหวัดขอนแก่นทั้งหมด จำนวน 122 คน สุ่มอย่างง่ายเพื่อหาตำแหน่งเริ่มต้นของตัวอย่าง
แรก ได้ตำแหน่งที่ 8 เมื่อได้ตำแหน่งเริ่มต้นแล้วจากนั้นเลือกตัวอย่างในลำดับถัดไป (9, 18,
27... I_n+8) รอบที่สามได้กลุ่มตัวอย่าง 14 คน ดังนั้น จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสามรอบครบ จำนวน
150 คน

3.2 กลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

เลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประมาณ 10 คน โดยเลือกจากผู้เชี่ยวชาญจาก
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ และนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน
จังหวัดขอนแก่น

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม
และแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น โดยการกำหนดแบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบเจาะลึกให้สอดคล้องกับตัวแปรแต่ละตัวในกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

4.1 เครื่องมือ มีทั้งหมด 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaires) มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน และการได้รับฝึกอบรมสมรรถนะ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งแบบสอบถามมี 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 2.1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านกำลังคน

ส่วนที่ 2.2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเงิน

ส่วนที่ 2.3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารแบ่งออกเป็นซึ่งแบ่งสอบถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 3.1 คำถามเกี่ยวกับการวางแผน

ส่วนที่ 3.2 คำถามเกี่ยวกับการจัดองค์กร

ส่วนที่ 3.3 คำถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

ส่วนที่ 3.4 คำถามเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก

ส่วนที่ 3.5 คำถามเกี่ยวกับการควบคุม

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งแบ่งสอบถามออกเป็น 9 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 4.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์

ส่วนที่ 4.2 ด้านการบริการที่ดี

ส่วนที่ 4.3 ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

ส่วนที่ 4.4 ด้านจริยธรรม

ส่วนที่ 4.5 ด้านความร่วมมือร่วมใจ

ส่วนที่ 4.6 ด้านการคิดวิเคราะห์

ส่วนที่ 4.7 ด้านการพัฒนาศักยภาพของคน

ส่วนที่ 4.8 ด้านการดำเนินงานเชิงรุก

ส่วนที่ 4.9 ด้านศิลปะการสื่อสารเชิงใจ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบได้เสนอ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะหลักนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ให้ตอบได้อย่างอิสระ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะ (In – Depth Interview) มีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร เป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบได้โดยอิสระ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร เป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบได้โดยอิสระ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบได้โดยอิสระ

4.2 ตัวแปรและการวัดตัวแปร

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaires) มีทั้งหมด 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่

เพศ หมายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักวิชาการสาธารณสุข มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น 1) ชาย 2) หญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นปี (ถ้าเกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี) มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพสมรสของผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) วัดเป็น 1) โสด 2) คู่ 3) หม้าย/หย่า/แยก

ระดับการศึกษา หมายถึง การจบการศึกษาในระดับสูงสุด ขณะการวัดแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Ordinal Scale) วัดเป็น 1) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 2) ปริญญาโท หรือสูงกว่า

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับเป็นค่าตอบแทนจากการปฏิบัติทั้งหมดต่อเดือน มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของนักวิชาการสาธารณสุข หมายถึง จำนวนปีที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น นับตั้งแต่ได้รับคำสั่งให้

ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

การฝึกอบรม หมายถึง จำนวนครั้งที่ได้รับการฝึกอบรมด้านสมรรถนะหลัก มีระดับการวัดเป็นอัตราส่วนสเกล (Ratio Scale)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ปัจจัยด้านกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, 1) ตามแบบมาตรวัด ของ ลิเคิร์ต (Likert Rensis, 1903) มีระดับการวัดข้อย่อยเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) ระดับการวัดรวมรายด้านเป็นอัตราส่วน (Ratio Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	การให้คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน

เกณฑ์ที่แปลผลแบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ โดยใช้ค่าคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วนำไปหารด้วยจำนวนระดับการวัดที่ต้องการตามแนวคิด เบสท์ (Best John W, 1977) คือ

$$\text{ช่วงคะแนนในชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{3} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

การแปลผลคะแนนแบ่งได้ดังนี้

ระดับสูง = มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.68 – 5.00

ระดับปานกลาง = มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.67

ระดับต่ำ = มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 2.33

ส่วนที่ 3 กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวก การควบคุม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scales) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5,4,3, 2,1) ตามแบบมาตรวัด ของ ลิเคอร์ท์ (Likert Rensis, 1903) มีระดับการวัดข้อย่อยเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) ระดับการวัดรวมรายด้านเป็นอัตราส่วน (Ratio Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คำตอบ	การให้คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	5 คะแนน
ปฏิบัติมาก	4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	3 คะแนน
ปฏิบัติน้อย	2 คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	1 คะแนน

เกณฑ์ที่แปลผลแบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ โดยใช้ค่าคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วนำไปหารด้วยจำนวนระดับการวัดที่ต้องการตามแนวคิด เบสท์ (Best John W, 1977) คือ

$$\text{ช่วงคะแนนในชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{3} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

การแปลผลคะแนนแบ่งได้ดังนี้

ระดับสูง	= มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.68 – 5.00
ระดับปานกลาง	= มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.67
ระดับต่ำ	= มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 2.33

ส่วนที่ 4 สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่นประกอบไปด้วย 9 ด้าน คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ 4) จริยธรรม 5) ความร่วมแรงร่วมใจ 6) การคิดวิเคราะห์ 7) การพัฒนาศักยภาพของคน 8) การดำเนินงานเชิงรุก 9) ศิลปะการสื่อสารจูงใจ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, 1) ตามแบบมาตรวัด ของ ลิเคอร์ท์ (Likert Rensis, 1903) มีระดับการวัดข้อย่อยเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) ระดับการวัดรวมรายด้านเป็นอัตราส่วน (Ratio Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	การให้คะแนน
ปฏิบัติมากที่สุด	5 คะแนน
ปฏิบัติมาก	4 คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	3 คะแนน
ปฏิบัติน้อย	2 คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	1 คะแนน

เกณฑ์ที่แปลผลแบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ โดยใช้ค่าคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วนำไปหารด้วยจำนวนระดับการวัดที่ต้องการตามแนวคิดเบสท์ (Best John W, 1977) คือ

$$\text{ช่วงคะแนนในชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{3} = \frac{5 - 1}{3} = 1.33$$

การแปรผลคะแนนแบ่งได้ดังนี้

ระดับสูง = มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.68 – 5.00

ระดับปานกลาง = มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.67

ระดับต่ำ = มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 2.33

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เป็นคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความ ให้ตอบได้อิสระ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะ (In – Depth Interview) มีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร เป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบได้โดยอิสระ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร เป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบได้โดยอิสระ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น เป็นคำถามปลายเปิดให้ตอบได้โดยอิสระ

5. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

5.1 การสร้างเครื่องมือ

5.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1.2 กำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เจาะลึก ตลอดจนตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

5.1.3 ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เจาะลึกและนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เจาะลึก ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เจาะลึกมาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไปทดลองใช้

5.2 การตรวจสอบเครื่องมือ

5.2.1 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เจาะลึกที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความตรง (Validity) โดยให้ความเห็นชอบในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษา (Wording) จากนั้นนำข้อเสนอแนะของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เจาะลึกมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์และเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์อีกครั้งก่อนนำไปหาค่าความเที่ยงของแบบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เจาะลึกต่อไป

5.2.2 การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง โดยคณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดอุดรธานีซึ่งที่มีลักษณะการปฏิบัติงานการบริหารจัดการคล้ายคลึงกันและมีพื้นที่ใกล้เคียงกันในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์ความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์รายข้อ (Item-Total Correlation) หากข้อใดมีข้อคิดลบ หรือมีค่าน้อยกว่า 0.2 ต้องนำมาปรับปรุง จากนั้นนำแบบสอบถามมาทดสอบเพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามตามลักษณะข้อกำหนดโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbrach's Alpha Coefficients) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีความเที่ยงหรือเชื่อถือได้ (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธ์, 2543)

โดยข้อคำถามในแบบสอบถามที่นำมาหาความเที่ยงประกอบไปด้วยคือ ปัจจัยการบริหาร มีข้อคำถามจำนวน 17 ข้อ กระบวนการบริหาร มีข้อคำถาม จำนวน 31 ข้อ และสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน มีข้อคำถาม จำนวน 45 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 93 ข้อ

จากการคำนวณ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้	
ตัวแปร	ค่าความเที่ยง (Alpha)
ปัจจัยการบริหาร	0.88
กระบวนการบริหาร	0.96
สมรรถนะหลักของนักวิชาการในศูนย์สุขภาพชุมชน	0.97
โดยรวมแบบสอบถามทั้งหมด	0.95

5.2.3 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงโดย คณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้กับนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน เพื่อดูความเข้าใจในการถาม การตอบ การเรียงลำดับความตรงเชิงเนื้อหา คำถาม ความยากง่าย อำนาจจำแนกของคำถามแต่ละข้อ ความตรง ความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้สามารถใช้สัมภาษณ์และจดบันทึกได้อย่างถูกต้องครบถ้วน นอกจากนั้น ต้องการใช้เวลาสัมภาษณ์ในแต่ละรายเพื่อกำหนดและวางแผนการสัมภาษณ์ได้อย่างประหยัดและเสียเวลาน้อยที่สุด (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2543) จากการทดลองสัมภาษณ์ พบว่า ใช้เวลาสัมภาษณ์คนละประมาณ ครึ่งชั่วโมง โดยจัดโครงสร้างเนื้อหาในการสัมภาษณ์ เป็น 3 ส่วน คือ ปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหารและสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน ซึ่งเนื้อหา มีความสอดคล้องและเหมาะสม

6. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 14 เดือนธันวาคม 2552 – วันที่ 18 เดือนมกราคม พ.ศ. 2553 โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากคณบดี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการออกหนังสือขออนุญาตในการทำวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ในการเก็บข้อมูลของนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานศูนย์สุขภาพชุมชนในพื้นที่

6.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พร้อมนำหนังสือจากคณบดี คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เข้าพบนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น

เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลและลงนามในหนังสือความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง

6.3 ในกรณีแบบสอบถาม ดำเนินการต่อเนื่องดังนี้

6.3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปติดต่oprะสานงานกับนักวิชาการสาธารณสุขในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ทั้ง 26 อำเภอในจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นผู้ช่วยนักวิจัย ประสานงานในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและมอบแบบสอบถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งนัดหมาย วันและเวลาในการขอรับแบบสอบถามรวมทั้งตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามและจัดส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยภายใน 4 สัปดาห์

6.3.2 การเก็บข้อมูล โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านแบบสอบถามและตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

6.3.3 กรณีที่ได้รับแบบสอบถามกลับไม่ครบ ผู้วิจัยประสานกับผู้ช่วยวิจัยอีกครั้งพร้อมทั้งส่งแบบสอบถามชุดใหม่ให้กรณีสูญหายหรือไม่ได้รับ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามใหม่ให้ครบ 150 ชุด และกำหนดเวลาในการส่งคืนภายใน 2 สัปดาห์

6.3.4 เมื่อได้รับแบบสอบถามครบแล้วผู้วิจัยส่งหนังสือขอบคุณไปยังผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ช่วยนักวิจัย

6.4 ในกรณีแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ดำเนินการต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ดังนี้

6.4.1 ขั้นตอนเตรียมการ

6.4.1.1 ผู้วิจัยนัดวันสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คน ล่วงหน้า

6.4.1.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์และแจ้งหัวข้อในการสัมภาษณ์ให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบเพื่อขอความร่วมมือ

6.4.1.3 ก่อนทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทบทวนความเข้าใจ รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ทุกครั้ง

6.4.2 ขั้นตอนการสัมภาษณ์

6.4.2.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

6.4.2.2 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คน

6.4.2.3 การสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองกับผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อสร้างความไว้วางใจเพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ข้อมูลตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

6.4.2.4 วันนัดสัมภาษณ์ ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่อยู่ให้เลื่อนการสัมภาษณ์และนัดวันสัมภาษณ์ใหม่ จนกว่ากลุ่มตัวอย่างจะอยู่ให้สัมภาษณ์ได้

6.4.3 ขั้นตอนการบันทึกผล

บันทึกผลการสัมภาษณ์ โดยการขออนุญาตจดบันทึกและอัดเครื่องบันทึกเสียงในขณะทำการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นให้บันทึกผลการสัมภาษณ์ภายหลัง การสัมภาษณ์เสร็จใหม่ ๆ เพื่อป้องกันการลืม

6.4.4 ขั้นตอนเปิดการให้สัมภาษณ์

6.4.4.1 ทบทวนความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลก่อนเปิดการสัมภาษณ์

6.4.4.2 ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์

6.4.4.3 ภายหลังการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำหนังสือขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคน

7. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

7.1 แบบสอบถาม (Questionnaires)

7.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วน ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล

7.1.2 เมื่อตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้วนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัส

7.1.3 ควบคุมคุณภาพของการบันทึกข้อมูล โดยทำการบันทึก 2 ครั้ง จัดเก็บข้อมูลเป็นข้อมูล 2 แฟ้ม จากนั้นทำการตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูลโดยการ Validate Data ด้วยการพิมพ์ข้อมูลทั้ง 2 แฟ้ม มาตรวจสอบความถูกต้อง ความเป็นได้และความสอดคล้องของข้อมูล หากพบข้อผิดพลาด เช่น พบข้อมูลที่ไม่มีในแบบสอบถามหรือพบค่าของข้อมูลที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ ก็ดำเนินการแก้ไขโดยตรวจสอบกับแบบสอบถาม

7.1.4 ทดสอบการแจกแจงของข้อมูลทางสถิติ (Normality) ตามข้อกำหนดตามสถิติวิเคราะห์ (Assumption)

7.1.5 จากนั้นนำไปวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window

7.2 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

นำแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้องและสมบูรณ์ พร้อมทั้งความน่าเชื่อถือของข้อมูล นำมาสรุปประเด็นโดยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

8.1 แบบสอบถาม (Questionnaires)

8.1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

8.1.1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมสมรรถนะของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ใช้สถิติในการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าสูง (Maximum) เพื่อแสดงการกระจายของข้อมูลเพื่อทราบลักษณะพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

8.1.1.2 ระดับปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหารและสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ใช้สถิติ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

8.1.1.3 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ สมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดขอนแก่นนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและการบรรยาย

8.1.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

8.1.2.1 ใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation Coefficient หรือการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามทีละคู่ (Bivariate Analysis) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรนั้นจะต้องมีระดับการวัดอยู่ในระดับช่วงสเกล (Interval scale) หรืออัตราส่วน (Ratio Scale) หากตัวแปรที่มีระดับการวัดเป็นนามสเกล (Nominal Scale) และอันดับสเกล (Ordinal Scale) ต้องทำการเปลี่ยนให้สามารถวิเคราะห์ได้โดยการทำให้เป็นตัวแปรหุ่น (dummy Variable) และกำหนดค่าตัวแปรที่สนใจให้มีค่าเท่ากับ 1 และค่าตัวแปรที่ไม่สนใจให้มีค่าเท่ากับ 0 สำเร็จ จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2547) ดังนั้นตัวแปรอิสระที่มีระดับการวัดเป็นนามสเกลและอันดับสเกล ผู้วิจัยได้เปลี่ยนเป็นตัวแปรหุ่น ดังนี้

ตัวแปร	กำหนดค่าตัวแปรที่สนใจ	กำหนดค่าตัวแปรที่ไม่สนใจ
เพศ	เพศชาย 1	เพศหญิง 0
สถานภาพสมรส	คู่ 1	ตัวแปรอื่น ๆ 0
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 1	ตัวแปรอื่น ๆ 0

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวนี้ นำตัวแปรอิสระทุกตัวที่ต้องการวิเคราะห์จับคู่กับตัวแปรตามทีละตัวได้แก่ การหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหาร กับสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น โดยการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติแบบสองทาง (Two – tailed) ถ้าค่า P-value น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแต่ละคู่ นั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ใช้เกณฑ์ของเอลิฟสัน เคริท (Elifson Kirkw, 1990) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง + 1 แบ่งระดับดังนี้

$r = 0$	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship)
$r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship)
$r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship)
$r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99	หมายถึง	มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship)
$r = \pm 1$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ (Perfect Relationship)

8.1.2.2 ใช้สถิติ Stepwise Multiple Regression Analysis หรือการถดถอยพหุแบบขั้นตอน ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate Relationship) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อตัวแปรตามตัวเดียว วิเคราะห์เพื่อหาคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหาร มีผลต่อสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น

8.2 แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ประกอบด้วย ปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหารและสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค โดยทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

9. จริยธรรมในการศึกษา

ผู้ศึกษาให้ความสำคัญและตระหนักถึงสิทธิส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลในเชิงลบแก่ผู้เข้าร่วมการศึกษา โดยมิได้เจตนา เช่น การเพิ่มความกดดัน ความเครียด อันจะส่งผลต่อสภาพจิตใจ หรือละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดแนวทางในการศึกษาด้านจริยธรรมในการศึกษานี้ ดังนี้

9.1 ผู้ศึกษานำหนังสือไปเชิญประชากรที่ศึกษาด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ทราบและอธิบายเรื่องที่จะศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมศึกษาซักถามและให้เวลาในการตัดสินใจเพื่อเข้าร่วมการศึกษาคด้วยความเข้าใจ เต็มใจ และสมัครใจอย่างแท้จริง

9.2 กระบวนการและขั้นตอนในการศึกษาจะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งร่างกายและจิตใจของผู้เข้าร่วมการศึกษา โดยผู้ศึกษาจะไม่บังคับให้ทำกิจกรรมหากไม่พร้อมหรือไม่สมัครใจ

9.3 ระหว่างการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการสัมภาษณ์เน้นให้ผู้เข้าร่วมศึกษาให้พูดและแสดงออกอย่างเท่าเทียมกันโดยเสรี ผู้เข้าร่วมประชุมมีสิทธิในการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวต่อที่ประชุมได้ ผู้ศึกษาซึ่งเป็นผู้จัดประชุม/ผู้ดำเนินการประชุมไม่ควรรบกวน หรือเพิ่มความเครียดให้แก่ผู้เข้าร่วมศึกษาเพื่อให้ข้อมูล จะให้เกิดริและเคารพสิทธิส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน

9.4 ผู้ศึกษาต้องทำความเข้าใจขั้นตอน และเนื้อหาในการประชุม และต้องมีไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้สามารถจัดการความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม เช่น การไกล่เกลี่ยความขัดแย้ง เป็นต้น

9.5 สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองในที่ประชุม เพื่อลดความเครียดและสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เข้าร่วมประชุม

9.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน วางตัวเป็นกลาง ไม่ตัดสินใจความคิดเห็นว่าใครถูกใครผิด

9.7 เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน โดยผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนมีสิทธิในการพูดหรือแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีและเท่าเทียมกัน

9.8 สร้างความมั่นใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ผู้เข้าร่วมการประชุมให้ความร่วมมือว่าจะนำไปใช้ในการศึกษาเท่านั้น

9.9 หากมีการบันทึกภาพหรือเสียงหรือจดบันทึกการสัมภาษณ์ จะแจ้งให้ผู้เข้าร่วมศึกษาทราบและขออนุญาตก่อนทุกครั้ง

